

manum cum Verbis habentibus significationem eisdem ministerii, & officii, quae Verba formalia Ecclesia ipsa Orientalis non semel mutavit, ut ex Concl. Apostolicis S. Clementis, & ex eorum Euhologis. Hoc idem fecit Ecclesia Latina ad majorem expressionem potestatis in Ordinibus, tam minoribus, quam maioribus collatae, addendo traditionem Instrumentorum, quae in promovendis Presbyteris sunt. Calix cum vino, & Patena cum pane. Hanc doctrinam, & distinctionem gratam, & ratam esse ait Morinus d. p. 3. de Sacram. Ord. Exercit. i. cap. 1. n. 14. non solum Canonistis, & Theologis Italis antiquis, & modernis ubi, & in lib. 8. de Sacram. Penitentiae. c. 17. per eum relatis, & a nobis d. Decif. VII. n. 28. recensitis, sed etiam Scholasticis in tota Gallia celebratissimis; inter quos connumerat Nicolaum Flamertum Virum Clarissimum, qui plurimos annos Theologiam Regiis stipendiis magna cum fama, & hominum concursu Parisiis publice docuit; nec non Philippum Gamacchaem, quem appellat, alterum, dum viveret, Sorbonae luminem; atque Franciscum Hallerium doctissimum hominem, qui De Mater. Form. Ordinat. art. 1. c. 2. §. 21. scrip. 57. ita habet: Negandum est Materiam Sacramentorum Penitentiae, Ordinis, ac Matrimonii ab Ecclesia variatas esse in variatione formali; secundum quas a Christo institutae sunt Sacramentorum materiae. Negandum in diversis Ecclesiis eas secundum illam rationem esse diversas; quamvis materialiter, ut ita dicam, & ut res quaedam in se sunt, nec per se respectum ad Sacramentum, cuius sunt Materie considerentur, & variate fuerint, & in diversis Ecclesiis diversae sint. Alio ritu Graeci, alio Latini ordinant; alio a vobis ritu hoc tempore, alio primis Ecclesiae saeculis Ordinationes operatae sunt, manente semper eadem materia, ut est signum spiritualis potestatis tradita, quamvis diversa sit, prout diversa res ad hanc potestatem significandam assumptae sunt.

Galli hi eximii Dissidiali omnem ab intellectu Morini abstulerunt difficultatem circa varietatem materiae, ac formae in Sacramento Ordinis, & praecipue in inaugurandis Presbyteris, quapropter ipsemet in d. part. 3. de Sacram. Ord. Exercit. i. c. 1. num. 19. sic constituitur: Admissa hac distinctione, nulla supervest amplius difficultas, nec in varietate, quae conspicitur inter Latinos, & Graecos comparanti utriusque generis Ordinationes: nec in varietate, quae conspicitur inter Latinos solos comparanti antiquos eorum Rituales cum recentioribus; Semper enim erit in promptu, & usquequaque recurrerit ad unamquamque innovationem, vel factam, vel faciendam, Christum materiam, & formas quorundam Sacramentorum in genere tantum instituisse, & universaliter decrevisse, sensibile quoddam pro materia esse ab Ecclesia assignandum, quod ex usu gentis potestatem significaret, quam tradit per illius sensibile applicationem. Hoc autem, vel illud sensibile in individuo Ecclesiam illi saeculi secundum potestatem à Christo acceptam assignasse pro materia: isti verò saeculis, atque etiam nunc, aliud sensibile, sive aliam materiam optimi de causis substituisse; vel declarando priorera esse tantum nunc accidentalem, posteriorem autem substantialem; vel priorera, & antiquam prorsus abrogando.

Hucufque Morini Verba, quibus concedit, legitimas esse duas materias, ac formas partiales; & ambas substantiales in ordinatione Sacerdotem; traditionem scilicet Calicis cum vino, & Patenam cum pane, dicente Episcopo: Accipe potestatem offerendi Sacrificii &c. & Manus impositionem, Episcopo pariter proficiente; Accipe Spiritum Sanctum, cui remisit peccata &c. & per consequens per illa verba Morinus abrenunciat suae precedenti periculose doctrinae; quod sola materia essentialis Ordinis Presbyteratus esset Manuum impositio; & haec non illa

ultima, quam facit Episcopus dicens: Accipe Spiritum Sanctum &c. sed illa prior, quam faciunt una cum Episcopo alii Presbyteri assistentes, eam accidentalem recognoscendo.

DECISIO XXXIII. ARGUMENTUM.

Quaestiones octo curiosae, sed sciti necessariae, concernentes Materiam, & formam Ordinis Presbyteratus, proponuntur, examinantur, & resoluntur in praesenti Decisione. Deinde ostenditur, quid possit, & debeat facere Semipresbyter, id est ille, qui post contactum Calicis, & Patenam in sua Sacerdotali Ordinatione, discessit ab Ecclesia ob nimios dolores corporis, non recepta Manus Episcopi impositione cum verbis, Accipe Spiritum Sanctum &c.

SUMMARIUM.

- 1 An Calix, & Patena tangendi in ordinatione Presbyteri debeant esse consecrati?
2 Calix vacuus, & Patena sine hostia an sit materia sufficiens Ordinis Presbyteratus?
3 Patena cum hostia, & Calix vacuus, seu Calix cum vino, & Patena sine hostia an sint materiae eiusdem Ordinis Presbyteratus? & n. 6.
4 Missa an celebrari possit cum sola specie Panis?
5 Norvegi an fuerit concessum celebrare Missam sine Vitis?
6 Ceremoniarum Magistri diligentia in Ordinationibus Sacris.
7 Ordinatus Presbyter tantum unius speciei panis, vel vini tantum, an sit suspensus, & Irregularis.
8 Potestas consecrandi Panem an per concomitantiam contineat potestatem consecrandi Vinum?
9 Fabulosa est dispensatio celebrandi Missam sine Vitis.
10 Tangere summum Calicem, vel solum Patenam an sufficiat ordinando Presbytero?
11 Polluta Ecclesia polluitur etiam Cemeterium ei contiguum.
12 Ordinandi Presbyteri qua methodo tangant simul Calicem, & Patenam.
13 Tactus Calicis, & Patenam an debeat esse Physicus, vel Moralit?
14 Hostia stans in Patena an sit tangenda ab ordinando Presbytero?
15 Calix, & Patena an ab ipso Episcopo sint tradendi Ordinando?
16 Qui per alium facit, per seipsum facere videtur.
17 Materia Sacramentis est applicanda à formam proficiente.
18 Sagenstis Civitas ubi sit?
19 Tactus Calicis, & Patenam an sufficiat factus ante, vel post prolationem Formae.
20 Simultas mathematica Materie, & Formae non requiritur in Sacramentis, sed moralis.
21 Offerri, pro offerre, an vult formam Ordinis Presbyteratus?
22 Forma haec ab alio prolata vitiat Ordinationem.
23 Ordinandus Sacerdos, si post tactum Calicis, ac Patenam, ob dolorem corporis discedat ab Ecclesia, an possit celebrare Missam?

Uae sunt itaque Materie, ac Formae partiales Ordinis Presbyteratus in Ecclesia Latina, traditio scilicet Calicis cum vino, ac Patenam cum pane sub propria forma verborum; nec non impositio manus, quam in fine Ordinationis facit Episcopus cum illis formalibus verbis: Accipe Spi-

ritum Sanctum &c. Circa primam materiam Scholastici promovent octo quaestiones, quas ne studiosi nostri ignorent, vel alibi cogantur inquirere, hic sunt breviter proponendae, ac examinandae.

Prima Quaestio est, An Calix cum Patena, quem Episcopus tangendum porrigit iniciando Presbyteratu, debeat esse una cum ipsa Patena consecratus? & an Ordinatio sit irrita, si fuerit absque consecratione? Duae sunt opiniones: Una Castropalai tom. 4. tract. 27. punct. 5. num. 5. & aliorum ibi citatorum docentium: De necessitate Sacramenti, Calicem, & Patenam consecratos esse debere, quia saecula consecratione, non sunt vasa sacrificii, neque ad sacrificium deputata. Ergo eorum traditio, & contactus ad sacrificium referri non potest, neque significare tangentem ea vasa, eo contactu in sacrificii obsequium deputari. Quare, esto, nullibi caveatur, praedicta Vasa consecrata esse debere, id est natura rei sequitur ob significationem, quam habere debet materia Ordinationis. Nec obstat, quod valide consecratur Corpus, & Sanguis Christi etiam in Patena, & Calice non consecratis; quia Eucharistiae consecratio pendet solum ex materia Panis, & Vini; at Ordinatio Presbyteri pendet ex significatione Sacrificii, quod in solis sacris Vasibus perficitur. Praeterea quomodo, si Calix, & Patena non sacri fuerint ad inaugurandum Presbyterum, sequeretur eundem ordinari posse per traditionem cuiuscumque vasculi terrei, vel lignei, nam in similibus vasibus si consecratur Eucharistia valide fieret consecratio. Ita Castropalaus ubi supra, nec non Diana part. 10. tract. 15. resol. 20. §. 9. reportata à Coordinato eius opera in. Coordinato tom. 3. tract. 5. resol. 7. Cui adheret Quartus in Rubrica. Missal. part. 3. tit. 1. sect. 2. dub. 4. concludens, quod sic ordinatus non est tatus in praesenti, sed iterum sub conditione ordinari debet, ut etiam sentit Diana ubi supra §. 10.

Contrarium tamen sentit Bissus in Hierurgia Verb. Materia Sacramentorum n. 107. §. 48. ubi ita: Quae ritur, Utrum Calix, & Patena debeant esse de necessitate consecrati? Respondeo, probabilissimam esse sententiam negativam, saltem loquendo de necessitate Sacramenti, quia in his non consecratis potest valide consecrari Eucharistia. Ergo etiam per traditionem illorum Vasorum non consecratorum poterit dari potestas ad consecrandum. Haec opinio videtur amplectenda ex hac alia ponderante ratione; quod scilicet illa est materia apta in Sacramento Ordinis, quae habet vim significandi potestatem, quae traditur ordinato. At per Calicem, & Patenam, etsi non consecrata, facta tamen iuxta usum, & formam Ecclesiae Latinae, denotatur in eorum traditione Ordinandi Presbyteri potestas, quae tunc eis confertur. Ergo sunt materiae sufficiens. Nec urget obiectum factum à Diana, quod etiam quaecumque Vasa terrea, lignea, & huiusmodi dicerentur materiae sufficiens Ordinis Presbyteratus; negatur enim haec paritas, & haec consequentia; quia ex eorum Vasorum aspectu non resultat demonstratio facultatis tradendae in ordinatione pro Eucharistia consecranda; siquidem etsi valide consecratur in Vasibus terreis, ac ligneis, ut erat in usu in primis saeculis Ecclesiae; attamen in praesenti, cum haec vasa sint à tanto tempore scripta, non retinent amplius vim demonstrandi Sacerdotalem potestatem in Eucharistia consecranda, prout habent Calix, & Patena ex argento, & auro ad formam praesentium temporum, quam Ecclesia adhibet. Idcirco hanc opinionem amplectitur Leander de Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 3. q. 16. Opatovius, & Gefualdus, quos citat, licet non sequatur Diana d. resol. 7. §. 10. in Coordinato.

Secunda Quaestio est, An inaugurandus Sacerdos sit verè ordinatus, si ei porrigitur tangendum Calix vacuus, ac Patena sine hostia? Ad haec quaestio-

nem concorditer respondent omnes Theologi negatim; ea ratione, quia Concilium Florentinum in saepe citato Decreto Eugenii IV. pro Insuper. Armenor. expresse enunciat, Materiam Ordinis Presbyteratus esse traditionem Calicis cum vino, & Patenam cum hostia. Ergo si desit hostia, & vinum, illa Vasa non sunt materia apta illius Ordinis. Ratio rationis est, quia non significant potestatem consecrandi; & transubstantiandi panem in Carnem, & vinum in Sanguinem Christi. Uterius nulla esset differentia inter materiam Ordinis Subdiaconatus, & Ordinis Presbyteratus. Quare Joan. della Cruz in direct. Conscien. part. 2. de Sacram. Ord. dub. 2. concl. 1. ita scribit: Materia Sacerdotis est traditio Patenam cum hostia, & Calicis cum vino; ita ut si in Patena non sit hostia triticea, & in Calice vinum vitis, non manet ordinatus. Idem sentit Ledesma in Summa tom. 1. de Sacram. Ord. cap. 3. diff. 3. quibus adimplatur Bissus d. Verb. Materia Sacramentorum num. 107. §. 99. ubi hanc ulterius reddit rationem: Necessarium est, quod in Calice sit vinum, & super Patenam hostia: eò quia in Ordinatione Presbyteri non datur potestas consecrandi Calicem, & Patenam: sed panem, & vinum; quocirca solus Calix, & Patena non erunt sufficiens Materie.

Tertia autem Quaestio difficilior, & magis agitata est. An initiandus Sacerdotio sit valide ordinatus, si ei porrigitur Patena cum hostia, sed Calix vacuus sine vino? Vel è contra Hostia cum vino, sed Patena vacua, ac sine hostia? Plurimi affirmant. Plurimi negant. Illi, qui affirmant amplectuntur opinionem, imituntur duobus fundamentis. Uno, quia potestas ad utramque speciem consecrandam est indivisibilis, & una in alia quasi per concomitantiam continetur; unde sicut in una specie reperitur totum Eucharistiae Sacramentum, quia per concomitantiam in Hostia est Sanguis Christi, & in Calice Sanguis, & Caro; sic potestas, quae per traditionem unius speciei ad consecrandam illam tribuitur, includit per concomitantiam potestatem ad aliam speciem consecrandam. Ergo quamvis una dumtaxat species porrigitur Ordinando, sit verus Sacerdos ad totam Eucharistiam consecrandam. Altero, quia ex plurimorum DD. placito valide, etsi non licite, consecrari potest in Missa una species sine altera; imò licite ex dispensatione Summi Pontificis, iuxta id, quod refert Volateranus lib. 7. Geographiae cap. 4. Onuphrius Panvinus in Chronico Anno 1490. & Fagnanus in cap. Cum venisset, num. 30. de Sacram. Un. tom. 2. videlicet ab Innocentio VIII. fuisse concessum populis Norvegiae, vitibus, ac vino ob rigidissimam regionis illius frigora carentibus; ut ibi Missa in sola specie panis celebraretur. Ergo similiter potest ordinari Sacerdos per unius speciei tantum traditionem. Ita Henriquez lib. 10. c. 6. n. 1. Bonacina de Sacram. disp. 8. q. Unic. punct. 3. num. 3. Filiuccius, Homobonus, & alii apud inordinatum Dianam part. 3. tract. 4. resol. 183. translata in Coordinatum d. tom. 3. tract. 5. resol. 13. in qua adheret huic opinioni affirmativae.

Negativa verò opinio communior est, & procedit stipata majori & rationum, & Doctorum numero. Rationes sunt. Primo, quia Concilium Florentinum aperte requirit pro materia utramque speciem panis, & vini cum Patena, & Calice. Secundo, quia forma, quam profert Episcopus in traditione Calicis, & Patenam non respicit alteram partem Materiae tantum, sed utramque ex aequo. Ergo utraque pars materiae, & utraque species requiritur ex aequo ad valorem collationis Ordinis Presbyteratus. Tertiò, quia Patena cum pane, & Calix cum vino non traduntur divisim, sed simul. Ergo, signum est neutram speciem divisam, seu per se solam sufficere ad validitatem Ordinationis. Quartò, quia Forma, seu verba, quae profert Episcopus in por-

porrectione materiae significant potestatem offerendi Sacrificii juxta solitum modum, quo offertur in Ecclesia. At modus ille est, ut offeratur, & offerri debeat sub utraque specie panis, & vini. Ergo utraque species debet intervenire in Ordinatione. *Quinto*, potestas, quae datur in ordinatione Presbytero est ad consecrandum integrum Eucharistiae Sacramentum. Sed haec integritas Sacramenti consistit non salvatur in una tantum specie, sed utraque essentialiter requiritur. Ergo etiam utraque materia est necessaria ad praedictam potestatem consecrandam. *Sexto*, haec potestas ad utramque speciem consecrandam una, & indivisibilis est, sicut unus, & indivisibilis est character pro utroque munere, & pro utraque consecratione. Igitur dari non potest divisa, seu pro parte, idest pro consecranda specie, quae porrigitur tantum. Igitur nulla potestas conceditur, si non ambae species, sed una tantum pro materia Ordinationis porrigatur. Ita argumentatur, & tenent Tannerus, Villalobos, Ledesma, Aversa, Bauny, & alii, quos citat Diana, & quibus adheret, abjurata prima opinione in *part. 4. tracl. 4. resol. 119.* necnon in *part. 6. tracl. 8. res. 22.* quae transferunt in Coordinatum *tom. 3. tracl. 5. resol. 14. & 15.* Hanc eandem amplecti sunt Salmanticenses de *Sacram. Ord. tracl. 8. c. 3. n. 47.* & ibi Granados, Philibertus, Gabriel, & alii, quibus ego addo Eminen. Card. de Lugo in *Responsis Moralibus lib. 1. dub. 30. n. 6.* prout etiam Gobatum in *Theol. Experim. tracl. 8. a. n. 98.* & hi duo ultimi exempli Auctores testantur non semel hanc Quaestionem evenisse in praxi, ob inadvertentiam Magistrorum Caeremoniarum, qui in actu ordinationum exhibuerunt Episcopo Patenam cum hostia, sed Calicem vacuum, sine vino porrigendum, prout porrexit tangendum intiantiandis; cumque completa ordinatione, & cognita deficientia vini in Calice, magna orta esset disputatio, an forent Presbyteri valide ordinati? Eminent. Card. de Lugo, atque Gobatus scriperunt pro negativa extrationibus, & Theologis supra pro ea allegatis, addentes Presbyteros ita inauguratos, esse iterum ordinandos, sub conditione; ne remaneant expositi multis Sacrilegiis, quae committerent, si nulla existente eorum prima Ordinatione ob deficientiam vini in Calice iisdem ad tangendum porrecto, celebrarent, & absolventur invalidè à peccatis: Imò subdit ibidem Gobatus sub *num. 98. & 99.* quòd si de facto celebrasset non reordinati, & ab aliquo stipendium accepissent pro Missa, ultra peccatum mortale, essent obligati ad restitutionem; se tamen in eorum favorem putare, quòd nullam incurrissent suspensionem, aut irregularitatem, tum ob bonam fidem, & opinionem valide suae ordinationis, pro qua stant tot Theologi supra commemorati, etsi magis probabilis, ac securior opinio sit ista, de nullitate prioris ordinationis, & de ea repetenda; tum quia nullus est canon, seu textus Canonicus, qui in sic ordinatos censuram, aut sic celebrantes irregularitatem infligat. Quae doctrina, & opinio retenta:

Non obstant fundamenta contraria. Non primum, quòd in potestate tradita consecrandi speciem exhibitam ordinandoad tangendum, per concomitantiam censetur data etiam potestas consecrandi speciem, quae non fuit exhibitã; ad imitationem utriusque speciei Sacramentalis Eucharisticae, in alterutra quarum per concomitantiam reperitur & Corpus, & Sanguis Christi. Nam responderetur, in consecratione utriusque speciei Eucharisticae haberi suas proprias distinctas formas, scilicet verba, quibus tam panis, quam vinum divinum consecratur, & transubstantiatur; ideò eum sint duae consecrationes, prophanantes à duabus formis, una subsistit sine altera; & in subsistente reperitur per concomitantiam illa altera, quae non fuit de per se consecrata. At

in ordinatione Presbyterorum unica, & singularis est potestas, quae iisdem conferatur ad consecrandum, & offerendum, & haec datur eis sub unica forma verborum, ut dictum est supra, non sub duabus formis; & ex hoc sequitur, quòd si utraque species panis, & vini non detur tangenda Ordinando in Calice, ac Patena simul, & eodem tempore, sed una tantum, nullam recipiat potestatem; cum haec sit indivisibilis, & incommunicabilis pro divisa, & pro parte; ut latius respondet Salmanticenses *d. tracl. 8. de Sacram. Ord. cap. 3. n. 48.* & propter hanc rationem etiam Barbosa, qui de *Potest. Episc. alleg. 18. num. 8.* in prima editione illius operis amplexus fuerat in hac quaestione opinionem affirmativam, in secunda editione ab ea recessit, & huic negativae adhæsit tamquam probabiliori, & securiori, siquidem datur principaliter potestas Sacerdoti ad sacrificandum; de Sacrificii verò essentia est consecratio utriusque speciei divisa, ac separata, ut aliò ostendimus in nostris Decisionibus *De Sacrificii Missae Decif. XXXII. ubi n. 16.* advertimus, commentitium, ac fabulosam esse asertam dispensationem Pontificiam cum Norvegis de celebranda Missa absque specie vini, & cum sola specie panis, ut notat etiam Suarez in *3. p. d. Thoma, disp. 43. sect. 4.* quia cum alterius speciei deficientia destruat naturam, & essentiam Sacrificii Eucharistici, quòd à Christo Domino oblatum fuit in ultima Cena sub utraque specie ad figurandam realem separationem sui pretiosi Sanguinis faciendam à corpore in ara Crucis in Sacrificio cruento sequentis diei, aserta dispensatio nec facta fuit à Papa, nec fieri potuit. Supposita verò deficientia vini in Norvegia ob excessiva frigora non subsistit, quia quòd natura ibi non reddit, navigatio continua ex aliis regionibus supplet, & quòd Sol non generat, ventus abundantè producit, & sic cessat etiam secundum contrarium fundamentum affirmativae opinionis.

Quarta Quaestio, quam Scholastici proponunt circa materiam ordinis Presbyteratus est, An inaugurandus Sacerdos teneatur tangere tam Calicem, quam Patenam? vel sufficiat, si vel tantummodo Calicem, vel tantummodo Patenam tangat? Bissus in *Hierurgia d. Verb. Materia Sacramentorum n. 107. §. 101.* ita respondet: *Respondeo esse certò probabile, quòd tantum Calicis tantum, super quem sit Patena, sufficiat ad validam ordinationem, eo quia in illo casu istem modò, tangitur etiam Patena.* Et citat Casropalaum ita pariter opinantem *part. 4. tracl. 27. punct. 4. n. 21.* His ego adjungo Dianam in *Veteri part. 10. tracl. 13. resol. 50.* reposita in Coordinato opere *tom. 3. tracl. 5. resol. 12. §. 4.* ita loquentem: *An Ordinandus solum de necessitate Sacramenti debeat tangere immediatè Calicem, simulque Patenam? Respondeo negativò; quia ad valorem Sacerdotis sufficit tangere Calicem, super quem imposita est Patena: nam qui tangit Calicem, censetur tangere Patenam illi superpositam.* Sic Soto, Valentia, Vasquez, Hurtado, Granado, & alii, quos citat, & sequitur Leandrus de *Sacram. tom. 2. tracl. 6. disp. 3. q. 25.* Confirmari potest haec responsio Dianae, & aliorum DD. *ex c. 1. De Consecr. Eccl. vel Altar. in 6.* ubi Bonifacius VIII. ait, si Caemeterium sit contiguum Ecclesiae, & haec pollutur, censeri pollutum etiam Caemeterium; quia hoc censetur idem cum Ecclesia. Ac per *l. Fulgaris 21. ff. de furtis in illis verbis: Nam qui quendam alienum tetigit, inquit Trebatius, totum cum videtur tetigit.* Et qui vult accipere possessionem fundi, non tenetur totum fundum deambulare, sed satis est, si intret in angulo, *l. Possideri, ff. de Acquir. Possess. Glof. fa in l. Relicta 32. Verb. eorum, in fin. ff. ad Trebellian.* Idcirco cum Patena sit Calicis superposita, & licet sint duo Instrumenta, in illa actione reputantur quasi quid unum; qui tangit Calicem, censetur tangere etiam Patenam, sicutque absque ullo scrupulo

pulo ordinandus habetur pro verè ordinato. Hic autem laudanda est solertia Magistrorum Caeremoniarum nostrorum temporum; qui invadentes Pontificibus in collatione Sacri Presbyteratus Ordinis, dum ab ipsis traditur Patena cum Calice tangendo ab intiantiandis, qui tunc post unctionem manuum, eas habent ligatas simul cum Sudario palnam ad palmam; intare faciunt Patenam super Calicem stantem inter eorum intiantiorum digitos medium, ac anularem usque ad eadem palmas manuum; & ita fit, ut inferioribus digitis anulari, & auriculari tangent Calicem, superioribus verò indice, ac medio Patenam eodem tempore contingant; proferente interim Episcopo verba formae, *Accipe potestatem offerendi Sacrificium* &c. prout in Pontificali; & juxta hanc praxim abique ulla difficultate fit contactus Calicis, nec non Patenae super eo impositae utraque manu ordinandi.

Quinta subsequens Quaestio est, an Calicis, ac Patenae tactus, per inaugurandos Presbyteros faciendus, debeat esse physicus, vel sufficiat moralis? Hanc quaestionem examinatissimè supra *Decif. VIII.* ubi pro utraque opinione fundamenta retulimus; sed elegimus illam, quae docet, tactum physicum requiri de necessitate Sacramenti, neque sufficere tactum morale; ad eandem itaque Decisionem VIII. recurat Lector, ubi Doctrinam reperiet excellentium Auctorum nostri temporis P. Thyrsi Gonzalez Praepositi Generalis Societatis Jesu; & Joannis Cardenas Theologi ejusdem Societatis, quorum dicta summa decet veneratione recipere.

Sexta Quaestio est, Utrum qui ordinatur Presbyter, dum tangit Calicem, ac Patenam super eo stantem, modo praedicto, teneatur etiam tangere Hostiam in eadem Patena collocatam? Respondet Diana *Coordinatus in d. tom. 3. tracl. 5. resol. 12. §. 3.* delumpta ex *part. 10. tracl. 13. resol. 50.* Doctores, quos citat, & me etiam citato sequitur Leandrus de *Sacram. tom. 2. tracl. 6. disp. 3. q. 26.* dicunt non esse credibile, mortale committere illum, qui immediatè Hostiam non tangeret: quia ut bene notat Vasquez, cum Ordinandus habeat tunc manus limbo colligatas, difficile est, tangere cum Calice, & Patena etiam ipsam Hostiam, praesertim habenti digitos breviores. *Resol. itaque dixit Lubinus Verb. Ord. n. 6.* in susceptione Ordinis Sacerdotalis, non est tangenda Hostia: nam sicut tradendo Calicem cum vino, non est opus tangi vinum, sed Vas cum vino; ita tradendo Patenam cum Hostia, non est necessarium tangi Hostiam, sed Patenam, in qua est Hostia. Hanc opinionem non solum laudat Gobatus *d. tracl. 8. num. 105.* sed eam docentes allegat Sotum, Valentiam, Palaum, Cochinch. Georgium de Rhodes, & alios, quibus adnectere licet Bissum in *Hierurgia d. Verb. Materia Sacram. n. 107. §. 101.* sic scribentem. *Indubitatè est, tactum immediatum Hostiae non esse necessarium; quia ceterum non minus esset necessarium tangere vinum in Calice.*

Septima Quaestio est, An traditio Calicis cum vino, & Patenae cum pane sit faciendâ ordinando per Episcopum propriis manibus? Aut sufficiat, si ejusdem Episcopi nutu tradatur ab Assistentibus, vel de mensa accipiuntur ab eodem ordinando? Non desunt, qui opinentur, non esse necessarium ad validitatem ordinationis, ut de manibus propriis Episcopi ordinantis procedat praedicta Calicis, ac Patenae traditio, tum quia ipsa non est à Christo Domino ordinata; tum etiam quia regula est in Jure; quòd *Qui per alium facit, perinde est, ac si faciat ipse per ipsum, cap. Qui per alium, in 6.* ac ibi Dynus de Reg. Jur. in 6. praeter aliam Regulam dicentem: *Potest quis per alium, quod potest per seipsum, cap. Poteff. cod. tit. in 6.* Et ideò hic censuit Aversa de *Sacram. Ord. q. 2. sect. 2.* quamvis videatur statim fesse retractare dicendo, quòd talis ordinatio esset satis

dobia: Quapropter contrarium est omnino tenendum; & absolutè dicendum, quòd ad validitatem ordinationis Presbyteri, oportet ut Episcopus propriis manibus et tangendum porrigat Calicem cum vino, & Patenam cum pane. Ratio praecipua est, quia in Sacramento in usu consentibus applicatio materiae est faciendâ à Ministro conscientie ipsam Sacramentum, ut patet in Baptismo, in quo 17 Aqua est infundenda ab illo, qui baptizat; in Confirmatione, in qua Unctio cum Chrismate est faciendâ ab Episcopo, qui confirmat, & in Extrema Unctio, in qua Unctioes cum Oleo Sancto provenire debent à manu Sacerdotis illud Sacramentum ministrantis. Ergo idem est sentiendum in Sacramento Ordinis, quòd est Sacramentum consistens in usu. Uterius materia Sacramenti Ordinis est porrigenda ab illo, qui est proprius hujus Sacramenti Minister. Sed talis est Episcopus, praecipue in Ordine Presbyteratus, qui à nemine inferiore conferri potest, ut probatum est supra *Decif. XXXII. n. 52.* Ergo à solo Episcopo, & per ejus manus Calicis, & Patena sunt Ordinando ad tangendum porrigendi. Ita docet Diana *Coordinatus d. tom. 3. tracl. 5. resol. 7.* delumpta ex *part. 10. tracl. 13. resol. 20.* ubi §. 2. numerat innumeros Theologos ita tenentes, inter quos Lambertum de *Sacram. Ord. art. 8. num. 4.* quibus, praeter S. Thomam in *4. dist. 25. q. 1. art. 1.* addere licet ex Canonibus Navarrum *conf. 3. de Sacram. non iterum. Pfascium in Praxi Episc. part. 1. cap. 1. n. 51. Vers. Traditio, & Pacem Jordanum tom. 1. lib. 3. tit. 6. n. 468.* ubi in puncto allegat textum in *c. Subdiaconus dist. 23.* qui licet loquatur de traditione Calicis vacui cum Patena in Subdiaconorum ordinatione, facit argumentum indissolubile etiam in casu nostro; ait enim: *Subdiaconus cum ordinatur, quia manus impositionem non accipit, Patenam de Manu Episcopi accipit vacuum, & Calicem vacuum.* Si igitur de manu Episcopi, non de Manu assistentium, neque à seipso de mensa. Hinc Diana in *supra praet. resol. 7. §. 6.* narrat Summum Pontificem Clementem VIII. decrevisse, esse reordinandos sub conditione nonnullos Clericos, quibus in eorum ordinatione Instrumenta non fuerant tradita ab Episcopo Sagienfis per seipsum. Sagienfis Civitas, quae 18 & Sagium dicitur, vulgo autem Seez, est Urbs Episcopalis Galliae Celticae in Normannia sub Archiepiscopo Rhotomagensi, ut notat Ferrarius in *Lexico Geograf. Verb. Sagium.*

Octava Quaestio versatur in decidendo, an valida sit ordinatio Presbyteri, qui non tergit Calicem, & Patenam sibi ab Episcopo porrectam, eo 19 tempore, quo Episcopus verba formae proferbat, sed paulò ante, vel paulò post? Et videtur respondendum vel invalidam, vel valde dubiam esse praedictam ordinationem, atenta doctrina Cajetani in *Opusc. tracl. 26.* Sylvestri in *Verb. Unctio §. 7.* & ibi etiam Paludan. necnon Navarri in *Manuali cap. 22. n. 17.* dicentium in Sacramento Ordinis Physicam conjunctionem formae cum traditione Instrumentorum esse essentialem, & necessariam pro validitate Sacramenti; & pro hac opinione facere videtur auctoritas Libri Pontificalis, qui in Presbyterorum ordinatione ita loquitur: *Cuppan Calicis, & Patenam simul tangant* (Presbyterandi) *Pontifice singulari dicente, Accipe potestatem* &c. Si Pontifex dicente: ergo non antequam dicat, vel postquam dixerit.

Nihilominus in casu hujus Quaestionis ordinationem fuisse validam tenent communiter Theologi Sâ, Henriquez, Bonacina, Layman, quos citat, & loquitur Gobatus *d. tracl. 8. de Sacram. Ord. n. 114.* & in puncto scriperunt Brognolus in *Speculo Clerici. tracl. 16. c. 10. num. 6.* Casropalaus *tracl. 27. punct. 4. n. 20.* & Eminentiss. Card. de Lugo in *Responsis Moralibus lib. 1. dub. 33.* per totum, in quo examinat hanc quaestionem, & pluribus argumentis, ac

eru-

eruditionibus eam exornat, narrans inter ceteras, Patrem Aloysium de Alcazar doctissimum in Apocalypsim Interpretem se ita de factio fuisse ordinatum Sacerdotem, nec potuisse Episcopum adduci, ut iterum sub conditione formam repeteret, & materiam porrigeret, constanter asseverans, id sine ullo prorlus fundamento exigi. Ratio hujus opinionis est, quia sicut in aliis Sacramentis, ita in Sacramento Ordinis non exigitur de essentia simulata mathematica materia, & formæ; sed sufficit moralis, quæ talis esse censetur, quando parum ante prolationem verborum, vel parum post inaugurandus Sacerdos tangit Calicem, ac Patenam sibi ab Episcopo porrectam. Concedit tamen Card. de Lugo d. dub. 33. n. 5. quod possit Episcopus absque peccato repetere ordinationem prædictam sub conditione ad majorem quietem, & securitatem ordinati; quod etiam scribit Gobatus d. trad. 8. n. 209. ad studiosos legendus. Bifius tamen d. Verb. Materia Sacram. num. 107. §. 102. ita concludit: Probabilissimum puto, esse validam, imò etiam licitam ordinationem, licet forma profertur ante, vel post contactum, dummodò tamen inter contactum, & forme prolationem, mora temporis non intercedat, ut moraliter Materia, & Forma videantur conjunctæ. Balfus Verb. Ordo n. 9.

Circa verò Formam duæ notandæ sunt difficultates in hac ordinatione Presbyterii. Una est, an sit reputanda valida, si Episcopus ita dicat: Accipe potestatem offerre Sacramentum in Ecclesia Dei, &c. Hanc promovet Nicolaus in Flocul. Verb. Ordo n. 1. & circa eam plura disserit, sed resolvit ordinationem esse validam ex plurium Theologorum consensu, quia error in latinitate non mutat sensum, & non vitiat formam. c. Retulerunt, 86. de Consecr. dist. 4. Altera difficultas est, quid dicendum, si Episcopus Manum imposuisset super caput inaugurandi Presbyteri; sed cum difficultur ob oculorum imperfectionem legere possit verba formæ, Sacerdos unus Assistentis eam alta voce prolulisset, dicendo: Accipe Spiritum Sanctum, quarum remissio peccata &c. Respondet, nullam fuisse hanc ordinationem Diana Coordinatus tom. 1. trad. 1. resol. 66. §. 3. desumpta ex veteri part. 3. trad. 2. resol. 26. sed nullum citat Auctorem. Porro ita legitur descriptum in c. Ex Episcopa, & in cap. Quorumdam, 23. dist. Ea ratione, quia sicut Materia est porrigenda per ipsum Episcopum, ut probatum est supra n. 17. ita Verba formæ sunt ab eodem Episcopo profertenda.

Corollarii loco referendus est casus, quem contigisse in sua patria narrat Gobatus d. trad. 8. n. 119. videlicet de quadam Diacono ad Presbyteratus Ordinem ascendente: qui in actu Sacrae Ordinationis cum aliis pluribus, post contactum Calicis cum vino, & Patenæ cum Hostia ab Episcopo sibi porrectorum, gravibus corporis doloribus correptus, finem sacrae actionis non valens expectare, ab Ecclesia discessit, antequam ultimam impositionem Manuum cum forma Accipe Spiritum Sanctum &c. ab ordinatore reciperet. Ex hoc casu non ficto, sed facto, colligit Gobatus ubi sup. ac n. 120. & seqq. notabilia infrascripta. 1. Quod si sic Semiordinatus Missam deinde celebrasset, validè Eucharistiam, consecrasset, & obtulisset. 2. Sic celebrando non peccasset de Jure Divino, quia potestas consecrandi, & offerendi non pendet à potestate dimittendi peccata, quam non habebat, sed peccasset de Jure Ecclesiastico, quia prius suppletum erat id, quod omiserat in ordinatione juxta textum in c. Pastoribus, de Sacram. non reiteran. 3. Mortalissimè peccasset, si aliquem absolvisset à peccatis, quia probabilior opinio est, quod tunc conferatur potestas absolvendi à peccatis, quando Episcopus Manus imponendo dicit: Accipe Spiritum Sanctum, cui remisio peccata &c. ut ostendimus supra in antecedenti Decif. XXXII. num. 39. & 40. 4. Idcirco obliga-

tum fuisse antedictum Semipresbyterum petere supplementum suæ ordinationis; quod illi potuisset impertiri vel eadem die Sabbatina quatuor temporum, vel Dominica sequenti; nam ordinatio illa Sabbatina de jure, si iusta causa subsistat, protrahi potest ad sequentem Diem Dominicum, etiam non servato junio, quia illa Manuum impositio cum forma Accipe Spiritum Sanctum &c. regulariter fit in Missa ab Episcopo post sumptum Calicis ablutioem, & sic fracto naturali junio. 5. Quod si ordinandus ille passus esset deliquitum tempore ordinationis post traditionem Calicis cum Patena, & perdurasset in illo usque dum Episcopus faceret alii ordinandis impositionem Manuum, & eis daret potestatem absolvendi, potuisset ipsemet Episcopus imponere Manus, & eandem potestatem impertiri huic Ordinandis in deliquit, & extra mentem existentibus; siquidem perdurabat in eo voluntas suscipiendi integrum Presbyteratus Ordinem; & propositum obtinendi hanc potestatem absolvendi fideles à peccatis per impositionem Manuum Episcopi Ordinandis cum antedicta forma Accipe Spiritum Sanctum, cui remisio peccata remittuntur eis, &c. Hæc omnia etiam diffuso ponit Gobatus ibidem; quæ hic volui summam referre circa prædictum Casum, qui sicut olim accidit, ita potest in posterum evenire.

DECISIO XXXIV.

ARGUMENTUM.

Sex Presbyterorum Officia recensentur, quæ sunt Eucharistiam consecrare, & Deo offerre, ac fidelibus ministrare. Penitentes subditos à peccatis absolvere. Baptismi, ac Extreme Unctionis Sacramenta præbere. Populum erudire in Lege Dei, ac benedicere. Ad quodcumque horum Ministeriorum plures observationes utilissimæ notantur; & eruditiones scita dignæ, ac curiosa traduntur.

SUMMARIUM.

- 1 Officia Presbyterorum propria sunt sex. Et quæ?
2 Eucharistiam consecrare, & Deo offerre spectat ad Sacerdotes.
3 Missa olim à pluribus Sacerdotibus, simul celebrabatur.
4 Presbyteri, ac Episcopi in eorum consecratione concelebrant cum Pontifice eos ordinante.
5 Graeci Presbyteri multi simul eandem Missam celebrant.
6 Calix, & Patena olim delati à Presbyteris itinérantibus.
7 Olea Sancta, & Eucharistiam portabant secum Sacerdotes in itinere. Et cur?
8 Hostia consecrata olim noviter ordinatis dabatur ad manducandum infra 40. dies.
9 Mysterium prædictæ delationis, ac manducationis Hostie.
10 Sacerdotes raro celebrantes an peccent mortaliter?
11 Celebranda est Missa frequenter ob rationes undecim.
12 Sacerdoti an liceat Laici Regularis statum assumere?
13 S. Maurilii Episcopi Historie, qui hortulanum se fecit.
14 Sacerdotes tribus in casibus tenentur celebrare sub pœna peccati mortalis. Et qui sint?
15 Sacerdos in die festo, si nullus sit alius, qui Missam dicat, tenetur ipse celebrare.
16 Sacerdos celebrans in die festo satisfacit Præcepto de audienda Missa.
17 Sacerdos in Paschate si deficiat Eucharistia pro communionem populi tenetur celebrare.

- 18 Sacerdos deficiente Sacro Viatico tenetur celebrare pro moribundo communicando.
19 Absolvere à peccatis est Sacerdotis officium.
20 Juridicò est necessaria Sacerdoti, ut absolvat à peccatis.
21 Moriri in articulo quilibet Sacerdos absolvit à peccatis, etiam reservatis.
22 Excommunicati Sacerdotes non absolvent penitentes, quamvis in articulo mortis constitutos.
23 Baptizare est proprium Sacerdotis officium.
24 Baptizare non licet absque licentia Parochi extra necessitatem. Et cur?
25 Baptizans alienum Parochianum peccat, sed nullam incurrit censuram.
26 Diaconus verò incurrit irregularitatem.
27 Missionarii officium inter infideles nemo assumere potest sine licentia Pape.
28 Baptizans si sit in mortali an peccet mortaliter?
29 Baptismus an sit dandus cum periculo vite Sacerdotis? Vel cum periculo peccandi mortaliter.
30 Baptizandus an sit infans moribundus, vel adultus absolvendus?
31 Extremam Unctionem ministrare spectat ad Sacerdotem.
32 Sacerdotum genera quinque circa Extreme Unctionis ministerium.
33 Parochialis functio quatuor, quæ à solis Parochiis sunt.
34 Regularis quibus infirmis possit dare Extremam Unctionem?
35 Predicare, & docere est officium Presbyterorum:
36 Sed præcipuè Episcoporum ex Jure Divino.
37 Presbyteri sunt successores 72. discipulorum.
38 Parochus inest in actu sui predicandi; aliis Sacerdotibus tantum in potentia.
39 Clericis inferioribus potest Episcopus demandare Jus predicandi.
40 Laici an dari possit facultas predicandi.
41 Benedicere populum, ac res quascumque est officium Presbyterorum.
42 Benedictionum varia genera. Remissivè.
43 Forme Sacramentorum Baptismi, Penitentia, ac Extreme Unctionis ab omni Sacerdote sciendæ.
44 Georgius Cornelius, & Gregorius Cardin. Barbadius Episcopi Patavini laudati.

AD perfectam Ordinis Presbyteratus explanationem restat, ut quæ sint officia propria Sacerdotum declaremus, quæ autem sunt sex præcipua, de Jure Divino esse competentia: Videlicet: 1. Eucharistiam consecrare, illamque Deo in Sacrificium offerre, ac fidelibus largiri. 2. Absolvere penitentes sibi subditos à peccatis. 3. Baptismi Sacramentum ministrare. 4. Sacramentum pariter Extreme Unctionis exhibere. 5. Populum docere, ac Verbum Dei prædicare. 6. Benedictionem tum personis, tum rebus impendere. Primum itaque Presbyterorum officium est Eucharistiam consecrare, & eamque sub utraque specie consecratam Deo in Sacrificium offerre, ac sub specie Panis fidelibus largiri. Hoc probatur. 1. Ex c. 1. §. Una verò. De Summa Trinit. & fide Cathol. in quo Innocentius III. cum Concilio Lateranensi definiit, in Ecclesia Catholica esse Sacramentum, & Sacrificium Eucharisticum, subdens: Et hoc utique Sacramentum nemo potest consecrari nisi Sacerdos, qui ritè fuerit ordinatus secundum claves Ecclesie, quas ipse concessit Apostolis, eorumque Successoribus JESUS CHRISTUS. II. Ex Concilio Florentino, in quo Eu-

genius IV. circa Concordiam Armenorum in §. 12. cum dixisset: Tertium esse Eucharistia Sacramentum, cujus Materia est panis triticeus, & vinum de vite, qui aut consecrationem aqua modicissima admisceri debet: post relatas auctoritates ejusdem mixtionis Aquæ subdit: Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc consecratur Sacramentum; Sacerdos enim in persona Christi loquens hoc consecrat Sacramentum. III. ex Concilio Tridentino sess. 22. c. 1. ubi cum declarasset, Christum Dominum in ultima Cœna instituisse Eucharistia Sacramentum tamquam Sacerdotem secundum Ordinem Melchisedech constitutum, adjunxit, quod ipse Corpus, & Sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac sub eorumdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit, & iidem, eorumque in Sacerdotio Successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem. Et subinde in eadem sess. 22. Can. 2. ita Concilium pronunciauit: Si qui dixerit illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi, alique Sacerdotes offerrent Corpus, & Sanguinem suum; Anathemast. Ergo ex divina institutione competit Sacerdoti per se offerre, ac consecrare Corpus, & Sanguinem Christi. IV. Hinc in cap. Perleth. 2. 5. dist. dicitur: Ad Presbyterum pertinet Sacramentum Corporis, & Sanguinis Domini in Altario Dei consecrari. Nam, ut ait S. Augustinus in cap. Extra Catholicam 1. q. 1. Extra Catholicam Ecclesiam non est locus veri Sacrificii. V. Probatur, hoc officium consecrandi, & sacrificandi Corporis, & Sanguinis Domini Presbyteris competit de Jure Divino, quia ab iisdem non potest penitus auferri, licet enim ob delicta possint degradari, ac omni Clericali Privilegio exui, potestatem tamen verò consecrandi, & offerendi non valent privari. cap. Degradatio, de Penit. in 6. Emin. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. disp. 6. num. 187. Barbolæ de Offic. & Pot. Episc. alleg. 110. n. 5. & hoc idem habent mea Erotemata cap. 153. num. 3. VI. Tandem probatur, hoc officium esse à Deo, quia ille dat potestatem, qui potest efficere potestatis effectus. Sed solus Deus efficere potest, ut ad prolationem Verborum consecrationis panis, ac vini ex ore Sacerdotis producentium transubstantietur utraque species in Carnem, & Sanguinem Domini: Ergo officium hoc Sacrodotale est à Deo. Idem Emin. Card. de Lauræa d. disp. 6. num. 188. Quod autem dispensare Eucharistiam fidelibus, & eos communicare sit officium Sacerdotis, satis probatur ex praxi Ecclesie, & ex Hymno in festo Corporis Christi.

Sic Sacrificium istud instituit, Cujus officium committi voluit Solis Presbyteris, quibus sic congruit, Ut sumant, & dent ceteris. Porro circa hoc primum Presbyterorum officium sequentes observationes sunt notandæ. Prima est, quod antiquitus multi Presbyteri simul unam, & eandem Missam celebrabant; & præcipuè Clares Cardinalis unà cum Episcopo, & plures Cardinales simul cum Pontifice Romano; ut ex antiquis monumentis, ac Ritualibus demonstrat Morinus de Sacr. Ordinat. part. 3. Exercit. 8. cap. 1. per totum; & præcipuè ex Innocentio III. lib. 4. de Sacrificio Missæ cap. 25. Ex Apostolorum can. 9. ex S. Clementis Apostolicarum Constitutionum lib. 8. cap. 11. 12. & 13. & ex aliis Conciliis multis, ex quâ pluritate concelebrantium simul duo dicit: Unum scilicet, quod adstant in Altari ad latera Episcopi, qui medius erat inter illos, & cum ipsis recitabat quidquid in Missali dicendum est in celebratione Missæ tam alta, quam secreta voce; adeo ut omnes simul proferebant consecrationis verba super Hostiam, & Calicem, nunquam genuflectebant, neque ad Com-

Communione; illam enim inclinati tantummodo aliquantulum de manu principalis celebrantis accipiebant. Alterum est, quod post sumptam Communionem Hostiæ, accedebat ad Calicem in Altari stantem, & ex eo Sanguinem cum fistula hauriebant. Verum quia ex hac forma simul eandem Missam celebrandi plures oriebantur difficultates, & scrupuli circa consecrationem, de quibus disputant Scholastici S. Thomas in 4. dist. 13. q. 1. art. 2. ad questionem 2. & in Summa 3. p. q. 82. art. 2. Richardus, Paludanus, & Capreolus in 4. d. dist. 13. Gabriel Biel scilicet 6. in Can. Missæ. Victoria in Summa n. 88. Henriquez lib. 8. de Euchar. cap. 18. & alii citati ab eodem Morino d. p. 3. Exercit. 3. cap. 1. num. 6. idcirco hunc modum, & hunc ritum concelebrandi Ecclesia abrogavit; illumque retinuit, ac servavit tantummodo in ordinatione Presbyterorum, & in consecratione Episcoporum, cum hoc tamen discrimine, quod Presbyteri, dum ordinantur, adstant Sacrificio genuflexi, & distanti ab Altare, sicque dispositi omnia legunt in Missali suo sicut Episcopus eos ordinans, pronuntiando omnes simul totum Canonem, & verba solemnia consecrationis; tempore autem Communionis, eam genuflexi sub una specie, Laico more, de manu ejusdem ordinantis recipiunt. Episcopi vero cum consecrantur, eorum consecratione peracta, stant ad Altare penes consecrantem, & una cum ipso omnia in Altari peragunt; cümque ventum est ad Communionem Sanctissimi Corporis, ac Sanguinis Domini; illud recipiunt reverenter inclinati, non genuflexi de manu Episcopi consecrantis, qui illos communicat cum parte unice Hostiæ in ea Missa consecrata; & sumpta per eum parte Sanguinis Domini, porrigit Calicem iidem Episcopis noviter consecratis, ut ex eodem reliquum Sanguinis sumant. His peractis omnes simul orationes juxta Missale dicendas recitant, & Missam complent, ut latius præscribitur in Pontificali Romano sub Rubrica de Consecratione Episcoporum. Excepit duobus his casibus Ecclesia Latina non permittit, ut plures Sacerdotes simul eandem Missam concelebrant. In Ecclesia autem Græca prædictus mos adhuc integer servatur, teste eodem Morino d. c. 1. n. 7. ubi hæc scribit: *Cum apud Græcos in aliqua Ecclesia multi sunt Presbyteri, omnes simul ordinari Missam celebrant, & eorum aliqui deputatur, cui primario celebratio incumbit. Huic veluti principali celebranti nonnulla de consuetudine dicenda competunt, ut apud nos in Capitulis, ac Monasteriis Hebdomadario; Aliis quoque Presbyteris nonnulla alia, que cum apud eos statuta sint, & ordinaria, unusquisque dato primo mandato, que sibi sunt agenda statim recognoscit. Si adstet Episcopus, vel Protopapas, & celebrare voluerint, principales sunt celebrantes.* Hæc Morinus de Ritu Græcorum.

Secunda observatio concernens Presbyterorum officium circa consecrationem, & oblationem Eucharistiæ est, quod antiquitus Presbyteri iter agentes deferabant secum Calicem, & Patenam, ut ubique quæ sistent, eum possent ministerium adimplere, Eucharistiam consecrando, & Sacrificium offerendo, ut observat Joannes Mabillon Monachus Ordinis S. Benedicti Congregationis S. Mauri in Liturgia Gallicana lib. 1. c. 7. n. 8. ubi narrat id, quod scriptum reliquit S. Gregorius Turonensis (qui florabat tempore S. Gregorii Papæ Anno 600.) in Lib. de Gloria Confessor. cap. 22. de Maximo Abbate his verbis: *Oculere, quod erat, cupiens apud Insulam barbaram Monasterii Lugdunensis peregrinari expectit; manifestatus autem est, ibi, ad Patriam (id est ad Patrum Turonicum) redire disposuit. Denique dum Ararium suum transire cepisset, nave impleta demergitur, ac ipse Sacerdos pelago operitur, habens ad colum cum Evangeliorum libro Ministerium Quotidianum, id est Patenam parvulam cum Calice.* Deinde

subdit ibidem Mabillon, tempore Sancti Bonifacii Archiepiscopi Moguntini Anno Domini circiter 750. statutum fuisse: *Ut Presbyteri sine Sacro Chrismate, & Oleo benedicto, & Sacra Eucharistia alicubi non proficiscantur, nempe ut ad officium suum statim inveniatur parati.* Hoc autem potuit esse hujus Decreti motivum; ut eo tempore, quo fides Christiana prædicabatur per inferiores partes Germaniæ, & ipse S. Bonifacius summo zelo, ac labore eam invehebat in gentes Septentrionales, parati forent Presbyteri regiones illas circumlustrantes ministrare Sacramentum Baptismi credentibus populis, in cujus ministratone adhibebatur Oleum Catechumenorum & Sacrum Chrisma, sicut & nunc fit; ac etiam iidem baptizatis statim Sacram Eucharistiam præberent, ut antiquitus erat in usu; de quo testimonium studiosus Lector videat in meis Decisionibus de Baptismo Decif. 45. num. 8.

Tertia observatio edocet nosalium Ritum, quem observabat antiquitus Ecclesia tam Latina, quam Græca in consecratione Episcoporum, ac in Presbyterorum ordinatione, quem refert Morinus d. p. 3. de Sac. Ord. Exercit. 8. cap. 2. per tot. Ritum istum erat traditio unicus inter Episcopos, quam Pontifex consecrator, seu Ordinarius post Communionem faciebat, & Episcopi consecratis, & Presbyteris ordinatis, ad hoc ut illam spatio quadraginta dierum reverenter confererent; quotidie parum quid ex ea degustantes, statim post susceptam Communionem in Missis, quas juxta iidem diebus quadraginta erant celebraturi. Testes hujusmodi Ritum allegat Morinus Ordinem Romanum Editum; diversos Rituales antiquos per eum impressos part. 2. ad pag. 209. usque 281. Albinum Alcinum, qui vivebat Anno 780. in lib. de Divinis offic. cap. Qualiter Episcopos ordinatur de Ecclesia Romana, ac S. Fulbertum Episcopum Carnotensem, scribentem Anno 1018. in Epist. 2. ad Finardum, qui de hoc Ritu differens, narrat, suo tempore Neomystram quandam post nonnullos dies intra numerum quadragintaem ex incuria residuum Sacre Hostiæ perdidisse, his verbis: *Porrò nostro tempore quidam inter ceteros ad Sacerdotalem gradum admissus, Hostiam quoque sicut & alii de manu Episcopi suscepit, quam in pergameno in hostiis usus parato involutum, quotidiana celebratione solvebat, & portunculam parvam, juxta instantium dierum numerum computatam, fovebat. Accidit verò ut quadam die, expletus Mysteries, dum vestimenta cum synone Altaris incautus colligeret, immemor Hostie Sacre, diligentiam nequaquam adhibens, Theaurum celestem infelix amitteret. Veniens ad divorsorium, quæque necessaria curat; transfugit dies in crastinum. Reperta celebratione Frater ille instante hora communicandi, Hostiam sanctam non inveniens, turbans nimium, & consternatus, fursim deorsum curstans nec etiam signum aliquod invenire potuit. Ausus Episcopus ex negligentia Fratris ortum periculum, omnibus in commune Fratribus unus reatum panitentium instituit. Ipsum vero Fratrem ardentis penitentie disciplina corrigendum proposuit. Huculque S. Fulbertus. Utinam nostris temporibus non reperiretur Presbyteri diligentiam debitam erga sacras species, dum litant, non adhibentes. Scio, aliquando post Missam aliquorum, & quia fige ab Altari distantior celebrant; ut solam hanc ab Altari viderentur exquirere; repetam esse in Calice particulam Sacratæ Hostiæ ab incuriam ibi derelictam, & non parum vini, ablutiois digitorum, ne dicam Sanguinis Domini. Forsitan hoc hanc causam, & irreverentiam multorum ergo illam Hostiam Sacram, Ecclesia Latina prædictum Ritum abrogavit quadringentis ab hinc circiter Annis. Non erat sine aliqua significatione Ritus ille, ut demonstrat Morinus d. part. 3. Exercit. 8. cap. 2. n. 3. ait enim ibi, quod & Manna per quadraginta annos caelitus Israëli-*

raelitico populo concessum figurabat; & quod magis veritati, & fidei nostræ mysteriis aridet, quotidianam conversationem, quam per dies quadraginta habuerunt Apostoli, ac discipuli Redemptoris Nostri JESU CHRISTI post ejus Resurrectionem usque ad Ascensionem præsentabant. In Ecclesia Græca ritum eundem adhuc vigere opinatur Morinus d. cap. 2. num. 5. ex Ritualibus, & Euchologiis, de ipso mentionem facientibus in ordinatione Presbyterorum; notat tamen non esse summæ antiquitatis, quia neque S. Clemens Papa, neque S. Dionysius Areopagita de ipso meminunt.

Quarta observatio concernens primum Sacerdotis officium consecrandi, & offerendi Eucharistiam verisatim circa frequentiam in celebrando, quam omnis Sacerdos exercere debet. Plura sunt argumenta, quæ demonstrant Sacerdotali charactere insignitos non desides esse debere in celebranda Missa; ac prout mortaliter etiam peccare eos, qui nimium ablinent ab Altari, & ab hoc celebrandi, ac sacrificandi ministerio I. Quia Sacerdos ita dicitur à sacrificando, ut ait S. Isidorus lib. 7. Origin. cap. 12. unde non meretur nomen Sacerdotis, qui desinit sacrificare. II. Quia ablinens à sacrificio defraudat Cælum, Terram, ac Animas Purgatorum multis illis bonis, quæ memorat Ven. Beda in aureis illis Verbis relatis à S. Bonaventura de Prepar. ad Miss. cap. 5. à Gabriel Biel in Can. Missæ lect. 87. & positus sub Sacerdotum oculis in Tabella Sacrificiæ Preparat. Sacerd. ad Missam: nempe: *Sacerdos non legitime impeditur Missa celebrationem omittens, quantum in ipso est, privatus Sanctissimum TRINITATEM laude, & gloria; Angelos lætitiæ, peccatores veniam, iustos auxilio, & gratia; assistentes in Purgatorio subsidio, & refrigerio, Ecclesiam ipsam ingenti CHRISTI beneficio, & spirituum medicina, & remedio.* III. Quia qui Missam quotidie celebrare negligit, se subijcit punitioni à Deo Israelitis Phale non celebrantibus committat Num. 9. 13. in illis verbis, quæ S. Bonaventura, ubi supra, applicat Sacerdotibus non celebrantibus: *Si quis autem & mundus est, & in itinere non fuerit (id est non legitime impeditus) & non fecerit Phale, (intelligamus Missam) exterminabitur anima illa de populo suo, quia Sacrificium Domino non obtulit tempore suo.* IV. Quia juxta S. Hieronymum lib. 3. advers. Pelag. Missa semper vocata fuit quotidianum Corporis Christi Sacrificium; quia quotidie Sacerdotes debent eam facere, & Christi Corpus Sacrosanctum immolare.

V. Quia Sacerdotes non celebrantes similes sunt servo, qui talentum à Domino suo acceptum tenet absconditum, ac infructuosum; gratiam sibi à Deo in ordinatione concessam inutiliter, ac vacuum fructu faciens, unde dicebat Apostolus 2. Cor. 6. *Exhortamur vos (Sacerdotes) ne in vacuum gratiam Dei accipiat. VI. Quia sicut indicium Prædestinationis est frequentare Eucharistiam, ita signum reprobationis est ab ejus consecratione, & immolatione abstinere, ideoque S. Hippolytus Martyr in Orat. de Consum. Mundi, introducit Judicem æternum sic ad sacros suos Ministros loquentem: *Venite Pontifices ac Sacerdotes, qui parè mibi Sacrificium die, non tunc obtulistis, ac pretiosum Corpus, & Sanguinem meum quotidie immolastis.* E contra de non sacrificantibus nota est lamentatio Domini in Malachia Propheta 2. 6. *O Sacerdotes, qui despiciatis nomen meum. Quibus respondentibus: In quo despeximus? subdit. In eo, quod dicitis, Mensa Dei despecta est.* VII. Quia, qui ab Altari abest, & raro celebrat, sic facit, ut majori cum libertate cupiditatibus aut carnis, aut mundi inserviat. Ponderatione digna sunt verba Illustrissimi Spereilli Episcopi Eugubini in Paranesi Teurgica cap. 61. §. 1. num. 4. quæ sunt ista: *Il Sacerdote, che non è frequente nel celebrare, dà grande indicio di stare coll' anima poco dis-**

*posta, e di esser applicato alla sensualità, ovvero amondani essersi assai più, che al suo grado convergendo, ovvero di volere con più libertà peccare, imperciocchè (notetur) il Cuor nostro creato per amare, non può stare senza amore, nè senza qualche particolare diletto: onde se nelle cose spirituali non prende gusto, e forza, che lo pigli nelle profane. Et prosequitur id demonstrando Parabola filii prodigi, qui cupiebat se nutrire siliquis, quas porci manducabant, quando in domo Patris ejus tor mercenarii abundabant panibus. Utinam Mystæ similes eidem filio Prodigio non reperirentur. VIII. Quia est excusatio frivola abstinere à Sacrificio Missæ ex eo, quod Sacerdos se reputet indignum; nam ait S. Augustinus serm. 28. de Verb. Domini: *Sic vive, ut quotidie merearis accipere. Qui non meretur quotidie accipere, non meretur post annum accipere.* Et idem Sanctus serm. 57. de Temp. addit: *Hoc est reatum congregare, & devitare remedium. Qui vulnus habent, medicinam requirunt.* In eundem sensum aiebat S. Ambrosius in Orat. ante Missam: *Grave est, quod ad Mensam tuam mundo corde, & manibus innocentibus non venimus; sed gravius est, si dum peccata metuimus, Sacrificium non reddamus.* Referenda hic sunt etiam verba ejusdem Illustrissimi Episcopi Spereilli ubi prox. cap. 63. n. 2. *Lo stesso Cristo Signore Nostro rivelo a Santa Brigida (presso il Blosio in Monil. Spirit. cap. 6.) che non gradiva il zelo d'una Monaca, che con buon fine sforzava le altre ad andare più riguardevoli, à titolo di riverenza, nel cibarsi troppo spesso di questo nettare Divino.* IX. Quia S. Jo. Chrylologus Sacerdotibus quotidie celebrantibus promittebat felicem exitum ad æternam vitam, ita scribens in Homil. 24. super 1. Epist. ad Corinth. *Si hinc migraveris hoc Sacrificio maniti, maxima cum fiducia sanctum ascendamus Vestibulum, tamquam aurei quibusdam armis undique cincti. Et quid futura commemoramus? nam, dum in hac vita sumus, ut terra nobis Cælum sit, facit hoc Misterium.* X. Quia plura sunt Concilia, & innumeri textus Juris Canonici, à quibus negligentia Sacerdotum in officio hoc consecrandi, & offerendi Eucharistiam reprobat; quos congerit Gonzalez in Comment. ad cap. Dolentes §. de Celebrat. Missar. in quo Summus Pontifex Innocentius III. ita loquitur: *Dolentes referimus, quod &c. sunt & alii, qui Missarum solemniam vix celebrant in anno: idcirco Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 14. de Ref. ita decrevit. *Curet Episcopus, ut ii (id est simplices Presbyteri) saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus; si autem curam habeant animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfiant, Missas celebrent.* Ut latè probando differat idem Illustriss. Spereillus in ad. cap. 61. 62. & 63. in cuius fine concludit, hanc obligationem frequenter consecrandi, & litandi Eucharistiam eo magis afficere Episcopos, ac Prælatos, & allegat verba Arnobii in Psal. 100. ita dicentis: *Episcopus quotidie seipsum ita Corpori Christi associare debet, ut corpus ejus Corpori Christi admixtum, unum corpus secundum Apostolum fiat.* XI. tandem, quia ex communi, & probatissima Theologorum, ac Canonistarum sententia, Sacerdotes ignavi, ac socordes in Missæ celebratione, & ab ea nimium ablinentes, peccant mortaliter, ut tenent S. Thomas in 4. dist. 13. q. 1. art. 2. *Valentia in 3. part. de Eucharistia q. 10. Teophilus tom. 16. in Heteroel. scilicet. 1. in princ. Vasquez in d. 3. p. disp. 232. cap. 1. Saufay in Panoplia Sacerd. part. 2. lib. 1. cap. 1. 2. & 3. Barbofa, ac Fagnanus in cit. cap. Dolentes; à num. 12. & seqq. de Celebrat. Missar. quos ego allegavi in meis Decisionibus de Sacrificio Missæ Decif. 33. num. 14. & 15. ubi de hoc Presbyterorum debito, & officio egi, petens, ut tam ab ipsis, quam à Pontificibus legatur perpulchra exhortatio, & nervosa Concio Jo: Pauli Olivæ Soc. JESU Præpositi Generalis, inter suas habitas in Pala-***

Palatio Apostolico part. 2. Conc. 13. quorum volumen Politissimum Speculum Prælatorum appellatur à Gobato in Theol. Experim. traç. 3. num. 482. adhærente pariter suprascriptâ Theologorum sententiâ.

Sed hic interrogabit aliquis: Est ne licitum alicui Sacerdoti meditati reliquum vitæ suæ in vera humilitate consumere, depolita veste Clericali, simulare se Laicum, & insitare apud aliquam Religionem, se recipi in illam, ut inter Laicos fratres eidem deservire, ac pœnitentiam facere possit? Difficilis interpellatio non admittens facile responsum. Si dixerimus, licere; concedimus, hunc Sacerdotem, toto vitæ suo cursu à recitatione Divini officii, à celebratione Missarum posse abstinere in perpetuum, contra omnia argumenta supra adducta de intrinseca Presbyterorum obligatione frequenter sacrificandi. Si dixerimus, non licere; obstat huic negativè exemplum tum S. Paulini Episcopi Nolani, tum S. Maurilii, Episcopi Andegavensis; uterque enim dimisso Episcopali officio, incognitus apud Barbaros officium hortulanorum per longum tempus exercuit, ut de primo narrat Breviarium Romanum die 22. Junii, & de secundo Fortunatus Monachus Scriptor antiquus; à quo historiam acceptam Surius transcripsit tom. 5. die 13. Septembris; referens, quòd idem Sanctus Maurilius ob talem qualem ejus negligentiam in Confirmando puero moribundo, qui obiit sine Confirmationis Sacramento, post multas lacrymas reputas se indignum Episcopali honore, occultè discessit à Patria, claves Episcopii projecit in mare, dicens: Nisi has iterum claves videre meruero; Patriam, Urbemque nunquam repetam, quam fugio: septemque annos egit hortulanum Viri Principis; quibus exactis fuit repertus à suis, & paulò post inventa in exenterato pisce sunt claves; & sic Andegavam rediit. En duo Sacerdotes, ac Episcopi, quorum unus motivo charitatis, alter pœnitentiæ simulavit characterem Sacram, & quem habebat, & à sacrificando cessavit.

Interpellatus, ac consultus de hoc casu in actu pratico Gobatus, est Theologus eximius ingenè factur, traç. 3. num. 484. nescivisse quam opinio nem eligeret, utraque enim affirmativa, & negativa suos scopulos habet. Illa suprascriptorum, ac aliorum Sanctorum exempla; hæc inconvenientia multa, nam laudabile non est decipere Superiores Religionis, deserere habitum, & coronam Clericalem, privare seipsum potestate sacrificandi, & Horas Canonicas persolvendi; idèò concludit, antedictum Presbyterum esse dissuadendum à tali proposito; & à meditato Laicali statu retrahendum, nisi urgentissima motiva haberet, sapientum, ac prudentum Virorum judicio approbanda pro supra exposito ingressu in Religionem exequendo, ut diffusè scribit Gobatus ubi supra usque ad num. 486. quem satis est insinuas, ut ad eum studiosi possint recurrere, si quis fortè Sacerdos vel bono, vel malo spiritu ductus de hac resolutione peteret consilium.

Quinta, & postrema observatio circa officium, ac debitum Presbyterorum consecrandi, ac offerendi Eucharistiam est, eisdem tribus in casibus obligatos esse sacrificium offerre, ac litare sub pena peccati mortalis. Primus est, si in die festo nullus alius Sacerdos sit, qui celebret Missam, adeò ut, qui est hoc characterè insignitus, sed raro, aut nunquam celebrat, nisi sacrificet, non habeat undè Missam audiat, nec aliter possit præcepto de audiendo Sacro in die festo satisfacere. Ita Bassæus in Florib. Theol. Mor. Tom. 2. Verb. Missa 3. num. 3. Navarrus in Manuali. cap. 13. num. 5. in sin. Nugnum in 3. p. q. 83. art. 6. concl. 6. Leander de Sacramenti part. 1. in ord. 6. traç. 8. disp. 3. q. 43. & Gobatus in cit. traç. 3. num. 487. necnon traç. 5. à num. 40. & segg. ubi promoveret varia dubia; præcipue quid agendum, si talis Sacerdos esset in

peccato mortali, & non adesset Confessarius? quo casu, est satis esse videatur actum contritionis elicere, & celebrare, ait, n. 44. Omitat Sacrum; debet quippe Præceptum humanum, quale est de sacro audiendo, cedere divino, quale est de non celebrando, nisi præmissa omologesi vox mortalis, contritæ post ultimam confessionem. Allegat hujus opinionis assertores Suarezium tom. 3. in 3. p. disp. 66. scđ. 4. Vers. Major difficultas, Bassæum, Nugnum, Sotum, & alios, qui ulterius demonstrant, celebrantem in die festo æqualiter, imò meliùs satisfacere præcepto de audiendo sacro per suam celebrationem, quia seipsum devotius audit, quàm alienum sacrificantem. Secundus casus est, si tempore Paschali desit Parochus, & Eucharistiæ Sacramento non habeatur pro Communione Paschali faciendâ; tunc enim tenetur sub mortali Sacerdos, est solitus non litare, Missam dicere, ac se communicare. Gobatus ubi traç. 3. num. 487. Tertius quoque casus est, si forte fidelis aliquis moribundus esset, & Parochus deficeret; siquidem Sacerdos simplex ibi præsens non solùm obligatus esset sub mortali expicere confessionem illius moribundi, & eum absolvere; sed etiam Sacrum Viaticum ipsi præbere; ad quem effectum deficientibus speciebus Eucharistiæ, & extante Ecclesia cum Altari, deberet celebrare Missam ad effectum consecrandi Eucharistiæ, & illam pro Viatico eidem moribundo dare; quod si facere renueret, peccaret mortaliter contra charitatem ex his, quæ probavimus in Decisionibus de Ven. Eucharistiæ Sacramento, de obligatione Parochi celebrandi est non jejunii, pro moribundo communicando Decif. 3. num. 7. ubi DD. referunt à Diana Coordinato tom. 2. traç. 1. res. 130. 131. & 132. & ex his, quæ docuimus in Decif. 72. de Extrem. Unâ. num. 5. de debito ejusmodi Presbyteri ministrandi Extremam Unionem moribundo, qui alia Sacramenta non potest recipere; eadem enim ratio viget, imò magis urget pro dando Sacro Viatico, si Parochus desit, & moribundus alia Sacramenta percipere non valeat. Nemo est, qui excusaret Sacerdotem hunc à peccato mortali, si ob solam ignaviam recuset sacrificare, & permittere mori infirmum absque Sacro Viatico. Hæc de primo officio, ac ministerio proprio Sacerdotum.

Secundum Sacerdotis officium est absolvere à peccatis pœnitentem subditum consentientem; & hoc eidem competit jure divino juxta illa Verba Christi Domini ad Apostolos Joan. 20. 23. Accipite Spiritum Sanctum, quarum remissionis peccata, remissionatur eis &c. quæ profert ejusdem Christi nomine Episcopus in ordinatione Presbyterorum, ut probatum est supra Decif. 32. num. 51. quando istem hanc potestatem conferit; & idèò Concilium Tridentinum sess. 14. c. 5. ait: Christum ascensurum in celum reliquisse Sacerdotes sui ipsius Vicarios, Præfatos, ac Judices, ad quas omnia mortalia crimina deferrentur, in que Christi fideles ceciderint, qui pro potestate clavium remissionis, aut retentionis sententiam pronunciant. Idem semper censuit, & docuit Ecclesia, ut videre est in c. Presbyter. 26. q. 6. in c. Tempora, 26. q. 7. in cap. Mensuram de Pœnit. dist. 1. & plenius in cap. Qui vult. cap. Sacerdos, & cap. Placuit. de Pœnit. dist. 6.

Dicitur est autem Pœnitentem subditum, tum quia ex vi Ordinis Sacerdos non habet Jurisdictionem, quæ requiritur ad absolvendum; siquidem absolutio a peccatis est actus judicialis, qui in solis subditos exercetur, ut ostendimus in nostris Decisionibus de Pœnitentiâ Decif. 137. num. 7. & docent Salmanticenses eod. traç. 6. cap. 11. num. 5. ac Eminentiss. Card. de Lauræa de Sacram. Pœnit. disp. 18. art. 7. tum etiam quia Sacerdos habentes Jurisdictionem vel ordinariam, vel delegatam in pœnitentes, non possunt eos absolvere à casibus reservatis Pape, seu

Epi-

Episcopo, nisi habeant delegationem à reservante. Concil. Trid. d. sess. 14. cap. 8. idem Eminent. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. disp. 6. art. 5. n. 192. ubi in confirmationem hujus potestatis ex Jure divino competentis Presbyteris subdit: Absolutio est pars Sacramenti. Ergo potestas absolvendi non est ab homine; sed à Deo, qui facit effectum Sacramenti, scilicet gratiam, & remissionem peccatorum ex opere operato; & idèò omnis Sacerdos sive bonus, sive malus effectum hunc producit. cap. Intra Catholicam, & c. Dominus, 1. q. 1. cap. Scissitantibus, 15. q. 8.

Unica autem observatio est faciendâ circa hoc secundum Presbyterorum officium, sed necessaria, scitu digna, ac memoriæ commendanda, videlicet, quòd quamvis Concilium Tridentinum sess. 14. de Sacram. Pœnit. cap. 7. dicat, in Ecclesia Dei semper custoditum fuisse, ut nulla sit reservatio (casuum) in articulo mortis: atque adeò omnes Sacerdotes quolibet pœnitentes à quibuscumque peccatis, & censuris absolvere posse: nihilominus hæc facultas semper concessa omnibus Sacerdotibus pro articulo mortis restricta est ad Sacerdos non excommunicatos, ac publicè denunciatos; quandoquidem Sacerdotes ab Ecclesia præfici per publicam excommunicationem non possunt quemvis Pœnitentem absolvere etiam in articulo mortis constitutum; ut plenè demonstrabimus in istem nostris Decisionibus de Pœnitentiâ Decif. 45. num. 2. ubi rejectâ opinione Comitoli, Laymani, ac aliorum contrarium docentium, ostendimus, opinionem hanc esse omninò tenendam cum S. Thoma in 3. p. q. 82. art. 7. cum Abbate in cap. Cum Clericis. De Ordinatis ab Episc. qui renunc. & cum Fagnano in cap. Non est vobis. De Sponsal. ubi testatur, verba suprascripta Tridentini Concilii esse intelligenda de Sacerdotibus viventibus in unitate Ecclesiæ; prout respondit Sacra Congregatio Cardinalium ejusdem Trident. Concilii Interpretum Episcopo Valentino, prout sequitur: Episcopus Valentinus petiit declarari, Utrum Pœnitentem in articulo mortis constitutum possit in casibus reservatis absolvere quilibet Sacerdos etiam excommunicatus, & denunciatus? Sacra Congregatio censuit Non posse; quia communis opinio videtur illa, quòd tales excommunicati non possunt etiam in hoc casu necessitatis. Magist. Sent. in 4. dist. 19. D. S. Thomas, Durand. Capreol. Tornien. Antonin. Richard. Alexan. & alii; licet contra sentiant Paludan. Sylvest. Medina, & alii. Nec obstat cap. 7. sess. 14. Concil. Trident. de Casib. reserv. quia debet intelligi de omnibus Sacerdotibus in Unitate Ecclesiæ viventibus. Ita in Regist. ejusdem Sacra. Congr. Concilii; & eam refert Nicolaus in Lucubr. Canon. lib. 5. tit. 19. num. 43. Vers. Pro casus.

Tertium Sacerdotis officium de Jure divino sibi competens est baptizare. Hoc probatur, quia Christus Dominus Apostolis jam consecratis Sacerdotibus dixit: Doctæ omnes gentes baptizantes eos &c. Matth. ult. 20. Hinc in lib. 3. Constit. Apostolicar. S. Clementis cap. ult. dicitur: Presbyter quidem doceat, offerat, baptizet. Et in Jure Canonico hoc idem sæpe enunciatur, prout in cap. Constat 19. de Consec. dist. 4. ubi sic: Constat Baptisma à solis Sacerdotibus esse tradendum, & in cap. Presbyterus 119. de Consec. ead. dist. 4. Presbyteris (seu extra Episcopum, seu presente Episcopo baptizant,) christum baptizatos ungeri licet, qua de causa, ut dictum est supra n. 7. ipsi portabant secum in itinere Olea Sacra, & Eucharistiam. Nec obstat, quòd etiam Diaconi, & alii Clerici possint baptizare; imò in casu necessitatis etiam Laici. cap. In necessitate, & cap. Sancitum, de Consec. d. dist. 4. Quia hoc tantummodo probat, quòd quando Christus dedit hanc potestatem Apostolis Sacerdotibus, illam eis non dedit privatè quòd ad alios; siquidem congruenter voluit, quòd Sacerdotes baptizarent ex officio, reliqui

De Sacramento Ordinis.

verò fideles in solo casu necessitatis, Sacerdotibus deficientibus, cum baptismus sit simpliciter necessarius, nec possit in pueris suppleri per vorum, ut bene advertit Emin. Card. de Lauræa d. disp. 6. de Sacram. Ord. num. 195. & Gobatus in sua Theol. Experim. traç. 2. num. 128. Porrò circa exercitium hujus officii nonnullæ observationes sunt notandæ.

Prima observatio sit, quòd licet actus baptizandi non sit actus Jurisdictionis, nihilominus exerceri non potest (excepto casu necessitatis) nisi de licentia aut Pape, aut Episcopi, aut Parochi; ea ratione, quia per baptismum baptizatus recipitur in collegium Ecclesiæ militantis; recipere autem aliquem in collegium non spectat ad omnes; sed ad Præsides, & Governatores five supremos, five inferiores ad ejusdem Collegii gubernium deputatos, ut disserit Scotus in 4. dist. 8. q. 2. & ex eo Gobatus d. traç. 2. num. 130. & segg. ubi n. 132. advertit, quòd Sacerdos baptizans alicquem puerum sine licentia Parochi illius peccaret mortaliter; idemquæ docet Layman lib. 5. traç. 2. cap. 7. num. 2. quòd repetit Gobatus ubi prox. n. 134. docens, quòd nullam sic baptizans incurreret censuram, aut irregularitatem, quia in toto Jure Canonico non reperitur aliquod decretum contra Presbyterum baptizantem pueros alienæ Parochiæ; sed solum contra Diaconum, qui absque Parochi commissione solemniter baptizaret; hic enim incurrit irregularitatem. cap. 1. De Clerico non Ordin. Ministr. ubi notant Suarez de Baptism. disp. 31. scđ. 4. Vasquez eod. traç. disp. 147. cap. 4. & Gobatus d. traç. 2. num. 140. subdens, nisi eum excuset ignorantia.

Secunda observatio est, quòd si quis Sacerdos existat in Turcia, India, aliisve locis, in quibus nulli Episcopi, nullivè curatores animarum præpositi existant; nemo licitè assumet jus, officiumque baptizandi, nisi habeat mediâtè, vel immediâtè potestatem à Supremo univèrsi Orbis Pastore Christi Vicario, ut ex doctrina Suarezii d. disp. 31. scđ. 4. firmat Gobatus eod. traç. 2. n. 131. allegans verba Apostoli Pauli ad Rom. 10. Quomodo prædicabunt, si non mittantur? Quæ huic observationi ipse ea applicat dicens: Applico, & dico; Quomodo baptizabunt (ex officio) si non mittantur?

Tertia observatio est, quòd Sacerdos solemniter baptizans, si sit in statu peccati mortalis, delinquit mortaliter; eò quòd facti gravis injuria Redemptori; si ejus Minister in tam pravò statu conficiat ex officio, ad quòd ordinatus est, hoc Sacramento; quamvis alii, qui Sacerdotes non sunt, baptizantes in casu necessitatis, non contrahant novum peccatum, est reperiantur ipsi in mortali, ut ex doctrina S. Thomæ 3. p. q. 64. art. 6. ad 3. notat Gobatus d. traç. 2. n. 149. adjungens n. 150. satis esse prædictum Sacerdoti conscio culpæ mortalis, si eliciat actum contritionis, antequam proferat formam Baptismi. At de hac quæstione videndæ sunt nostræ Decisiones de Baptismo Decif. 34. n. 4. ubi plenè.

Quarta observatio est, quòd quemadmodum omnis Christianus tenetur in casu necessitatis baptizare puerum moribundum etiam cum periculo propriæ vitæ, Sylvest. Verb. Bellum 2. q. 4. Navarrus in Man. cap. 24. n. 9. Bonacina de Legib. disp. 2. q. 4. pœnit. 4. ita multò magis hæc obligatio afficit Sacerdotem, ex his, quæ profusè allegavimus in nostris Decisionibus de Extrem. Unâ. Decif. 72. num. 5. & segg. & n. 13. ubi DD. ita sentientes cumulant. Quòd si quis petat, an Sacerdos teneatur baptizare infantulum periculatè, si prævidet, sibi imminere periculum peccandi mortaliter? Puta, si infantulus ille sit in domo lascivientium mulierum, quarum aliqua provocatura sit eumdem baptizantem ad illicita secum committenda? Respondent Jo. Santicus in Selectis disp. 10. n. 9. & Gobatus d. traç. 2. n. 137. teneri baptizare, quia prædictum periculum, si vult, si vult,

si vult, potest evitare, aufugiendo ab illa domo statim collato baptismo, ut auferat Sanctus Philippus Nerius, dum in viridi etate vocatus ad audiendam confessionem mulieris fugisse ab morti proxima, cognovit, eamdem turpia flagitare ab ipso, & Baccius in eju vita lib. 2. c. 13. n. 6. Vel eamdem inhonestam mulierem a se fugando, prout Angelicus Doctor adhuc juvenis fugavit titione mulieres suam virginitatem labefactare conantes, ut in Brevario Romano legitur in eju festo.

Quinto tandem observatio circa hoc officium baptizandi incumbens Presbyteris concernit perpulchram illam difficultatem, quam proponit Gobatus eodem tradi. 2. n. 235. his verbis: Quid agit Sacerdos, si eodem plane tempore vocetur ad baptizandum infansem, & ad absolvendum hominem de deo lapsam, quorum alteruter certo moritur sine Sacramento, si postpositum alteri? Respondit Gobatus, ita: Curat infansem baptizari per Laicum, & advocat ad lapsum. Quid si nemo sit, qui videatur esse baptizandus, presertim infansem vivo, quia ubi difficultas occurrit, semper accipiendum est illud, quod habet minus de periculo, ut ait Angelicus Doctor 3. p. q. 83. art. 6. ad 2. Et minus periculum videtur esse salutis anime in homine adulto, qui per actum contritionis potest salvari, quam in infante, qui sine baptismo profus periclitatur. Hæc de tertio Presbyterorum officio.

Quartum Sacerdotis ministerium de Jure Divino ei Competens, est Sacramentum Extremæ Unctionis infirmis præbere. Probatur tum ex eo, quod cum sit Sacramentum à Christo Domino institutum, non potest ministrari ab eo, qui Characterè Sacerdotali non est insignitus; idcirco ait Jacobus Apostolus c. 5. Infirmum quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesie; & orem super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini. Quapropter praxis Ecclesie demonstrat, solos Presbyteros esse hujus Sacramenti Ministros, & hoc idem semper fuit ab eadem Ecclesia statutum, ut videre est in c. Illud superfluum. dist. 95. in c. Quasit. De Verb. Signific. & in Conc. Tridentino sess. 14. cap. 3. de Sacram. Extrem. Unct. necnon ibidem in cap. 4. de eod. Sacram. ubi sic statuitur: Si quis dixerit Presbyteros Ecclesie, quos beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum unguendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed etate seniores in quavis Communitate; ob idque proprium Extremæ Unctionis ministerium non esse solum Sacerdotem, Anathema sit.

Unica, sed præcipua circa hoc officium notanda est observatio: videlicet, etfi omnibus Presbyteris competat facultas ministrandi Extremæ Unctionis Sacramentum; non omnibus indiscriminatim esse licitum illud ministrare, sed illis tantum, quibus cura animarum commissa est, vel à Pastoribus animarum delegata est facultas, necessitatis casu semper excepto. Igitur quinque sunt genera Sacerdotum habentium facultatem ministrandi Extremam Unctionem. I. Episcopi in eorum tota Diocesi, quia eminenter in eis reſidet cura animarum c. Quicumque. 2. 10. q. 1. d. cap. Superfluum. dist. 95. Pax Jordanus tom. 1. lib. 3. tit. 5. num. 1. & 2. II. Prima Dignitas Capituli Ecclesie Cathedralis respectu Episcopi graviter egrotantis, ad illam enim spectat ipsum Oleo Sacro infirmorum unguere, ac Viaticum præbere, ut præcipitur in Cærem. Episcoporum lib. 2. cap. 38. & notant Baudry part. 5. ad d. lib. 2. cap. 38. atque Castaldus in Praxi Cærem. lib. 1. sect. 10. c. 12. n. 3. III. Parochi respectu gravi morbo laborantium in sua Parochia, siquidem quatuor sunt officia Parochialis, quæ usque in presentem diem servantur Parochiis illæ, ministratio Viatici Sacri, Extremæ Unctionis, assistentia cum sua Cruce ad sepulchrum, & ad celebrationem Matrimoniorum degentium in eorum Parochia. Hæc descripta habentur

in Rituali Romano, & quotidie videntur in praxi; adeo ut si in his quatuor ministeriis sint desides, possint graviter ab Episcopo puniri, ut late ostendit in meis Decisionibus de Extrema Unct. Decif. 71. à num. 14. & seqq. ubi etiam disputavi, an Parochi tempore Pestis obligati sint cum periculo propriæ vitæ Extremam Unctionem peste infectis ministrare. IV. Regulares erga egrotantes in eorum Monasteriis; siquidem vel Prælati eorumdem, vel Deputati ad curam animarum in hisdem Monasteriis degentium, sive sint Professi, sive Novitii, sive Famili, sive Hospites, casu quo graviter egrotent, obligati sunt præter alia Sacramenta, etiam Extremam Unctionem dare. Tamburin. de Jure Abbatis tom. 2. disp. 7. Quæs. 7. Lezana tom. 3. Verb. Extrema Unctio n. 4. & Pellizzari in Man. Regul. tom. 1. tradi. 3. cap. 6. n. 2. V. Regulares respectu Laicorum degentium in alienis Parochiis; nam hi in casu necessitatis, idest Parochio absente, vel injuste renuente possunt Sacramentum Extremæ Unctionis infirmis præbere; sed extra hunc casum nequaquam; quod si præsumant eosdem alienos Parochianos unguere, incurunt Excommunicationem Summo Pontifici reservatam per Clem. 1. de Privileg. ut ostendit in prædicta Decif. 71. à num. 23. usque in fin. ubi docui, qualiter, & quando Regulares possint dare Extremam Unctionem alumnis secularibus in eorum Collegiis studiorum causa degentibus.

Quintum Presbyterorum officium est populum docere, ac Verbum Dei prædicare; juxta id quod legitur in Concilio Toletano IV. cap. 24. relato in c. 1. dist. 38. Ignorantia mater cunctiorum errorum maxime in Sacerdotibus Dei vitanda est, qui docendi officium in populo susceperunt. Et paulo infra: Sciatis igitur Sacerdotes Scripturas sanctas, & canones, ut omne opus eorum in prædicatione, & doctrina consistat. Et consonat id, quod scriptum est in Malach. 2. 7. Labia Sacerdotis custodiant scientiam, & legem requirent ex ore ejus. Porro statim objicit Lector, officium prædicandi, atque docendi nonne proprium, ac propriissimum Episcopi est? Nonne dixit Dominus Apostolis, quorum Successores sunt Episcopi? Matth. 28. 19. Euntes docete omnes gentes. Et Marc. 16. 15. Prædicare Evangelium omni creaturæ? Nonne Apostolus Paulus monens Timotheum suum Episcopum ait eidem: Prædica Verbum, infra opportune, importune 2. Timoth. 4. 2. Nonne S. Clemens Divi Petri discipulus lib. 2. Constit. Apost. cap. 30. notavit: Episcopus Verbi minister est, scientie custos, & Magister? Et pluribus aliis auctoritatibus omisit, nonne Concil. Tridentinum sess. 5. de Ref. cap. 2. ita loquitur: Quia verò Christiane Reipublice non minus necessaria est prædicatione Evangelii, quam lectio, & hoc est præcipuum Episcoporum munus, statuit, & decrevit eadem Sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per seipsos, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum JESU CHRISTI Evangelium. Hinc in consecratione Episcoporum liber Evangelium imponitur super eorum caput, de qua impositione plura disserit Morinus de Sacram. Ord. part. 3. Exere. 2. cap. 1. & nos infra Decif. 36.

Respondetur huic objectioni, quatuor genera personarum considerari in Jure Canonico quoad munus prædicandi, ac docendi fideles Evangelium, ac Legem Dei; nempe Episcopi, Presbyteri, Clerici his inferiores, atque Laici. Primi duobus generibus, Episcopis scilicet, ac Presbyteris competit ex officio, ac ex Jure Divino prædicare, & docere; siquidem id à Christo Domino injunctum est Apostolis, in quorum locum succedant Episcopi; nec non septuaginta duobus discipulis, quos idem Dominus elegit coadjutores Apostolorum; & quibus hoc officium tribuit, juxta id, quod scriptum est in Luc.

Luc. cap. 10. n. 1. Post hæc autem designavit Dominus et alios septuaginta duos, & misit illos binos apert faciem suam in omnem civitatem, & locum, quod erat ipse venturus: & dicit illis: Messis quidem multa, operarii autem pauci; rogat ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. Horum itaque discipulorum Successores sunt Presbyteri, ut habetur in cap. In novo, 21. dist. in fine, ibi: electi sunt LXXII. discipuli, quorum septimum gerunt Presbyteri, atque in eorum locum sunt constituti in Ecclesia. Sicut igitur Episcopis competit ex officio, & de Jure Divino prædicare, ac docere, ut demonstrat Barbosa de Offic. & potest. Episc. tit. 2. gloss. 10. & Frances de Eccles. Cathedral. cap. 18. per totum; ita ex eodem Jure Divino, ac ex officio spectat ad Presbyteros munus prædicandi, ac docendi, ut probat Gonzalez in Comment. ad cap. Cum ex injuncto, de Hæretic. num. 10. ita tamen ut hoc munus infirmitatem in potentia, sed in actu practico restrictum sit ad Parochos, & alios Sacerdotes curam animarum gerentes, ut ex pluribus decretis Concilii Tridentini docet Barbosa de Parocho, cap. 14. ubi n. 5. advertit, quod quando ipse Parochus vult per seipsum etiam in Quadragesima prædicare, non potest obligari ad recipiendos Predicatores Regulares, quos Episcopus tunc mittere solet, ut declarasse testatur Sac. Congregationem Concilii.

Quò verò ad tertium genus, nempe quò ad Clericos Presbyteris inferiores; his possunt Episcopi delegare facultatem prædicandi, ac docendi populum Legem Dei, si pii, ac docti sint, præcipue si sint Levitæ, & in Diaconatus Ordine constituti. cap. Perlethi 25. dist. cap. In sanctas, 92. dist. prout fecerunt SS. Apostoli, qui hujusmodi licentiam concesserunt Beato Levitæ Stephano. Act. 7. & Philippo Diacono Act. 8. Vers. 5. & de S. Gregorio Magno scribit Joannes Diaconus in ejus Vita lib. 1. cap. 41. quòd dum esset in Diaconatus Ordine sermonem ad plebem habuit; idque laudibus demonstrat Emin. Card. Turrisemata in c. Ad vicinios, 16. q. 1. Valquez 3. p. 1. dist. 236. c. 8. n. 89. Et Gonzalez in Comment. in c. Inter Cætera num. 5. De offic. Ord. Quòd si sint Clerici constituti in minoribus, quamvis Cæsetanus in D. Thom. 3. p. q. 64. art. 6. Vers. Hanc doctrinam, asserat, his non posse Episcopum dare facultatem prædicandi, contraria tamen opinio verior est, & communior, quam tuetur Barbosa de Jure Eccles. Univ. lib. 1. c. 13. n. 19. & Narbona de Etate Anno 30. qu. 8. & idè etiam his Clericis virtute, ac Litteris pollutentibus potest Episcopus demandare prædicationem.

Circa quartum verò genus, nempe Laicos, regula generalis est, quòd istis non licet prædicare in Ecclesiis, neque disputare potissimum de rebus fidei. cap. Cum ex injuncto, 12. de Hæretic. & ibi Gonzalez n. 6. allegans textus concordantes in c. Mulier 23. dist. in c. Excommunicatus. §. Quia verò, & in cap. Sicut in uno, de Hæretic. & in c. 2. §. Inhibemus, eod. tit. in 6. quamvis ostendat, aliquando in primitiva Ecclesia ob penuriam Presbyterorum demandatam fuisse prædicationem etiam Laicis viris; ita tamen ut ea uterentur ad erudiendos Catechumenos, non autem ut publice ex pulpito in Ecclesia prædicarent; prout etiam demonstrat Hallier, de Hæretic. Jurisf. lib. 1. cap. 7. nec dissentit Praxis nostrorum temporum, quæ admittit, ut rogat & advocat Viros Laicos ad docendos pueros diebus festis doctrinam Christianam; ac etiam devotas, ac pias mulieres ad erudiendas puellas in illa.

Sextum denique officium Presbyterorum est benedictionem tum personis, tum rebus impendere c. Dicitur. 6. de Consecr. dist. 2. & in hujus ministerii testificationem, dum Presbyteri ordinantur, eorum manus unguuntur Oleo Sacro ab Episcopo dicente: Consecratur manus iste etc. ut quicumque benedici-

verint, benedicta sint, & quicumque sanctificaverint, sanctificentur. Cæterum cum varia sint genera benedictionum, quarum aliquæ ad solum Papam spectant, aliæ ad solos Episcopos, aliæ ad Abbates, & aliæ ad Presbyteros, ut plene ostendit in meis Decisionibus De Sacrificio Missæ Decif. 42. loquendo nunc de illis, quæ propriæ sunt Presbyterorum, satis fit notare, quòd præter benedictionem, quam Sacerdos dat populo in fine Missæ ex proprio officio ut ex cap. Missas, 64. & cap. Cum ad celebrandas, 65. de Consecr. dist. 1. reliquæ omnes benedictiones bifariam dividuntur; aliæ enim dari possunt tantummodo à Parochis, & sunt illæ, quæ leguntur repositæ in Rituali Romano; aliæ verò sunt, quæ à quocumque Sacerdote, etiam Regulari possunt elargiri, quales sunt omnes benedictiones candelarum, Palmarum, ovorum, aliorumve comestibilium, quæ sunt collocatæ in Missali Romano, ut differri in d. tradi. de Sacrif. Missæ Dec. 42. à n. 75. & seqq. ubi pro cognitione benedictionum, & controversiarum inter Parochos, ac Regulares emergentium Lectorem adire non pigeat.

Corollarium loco hæc generalis observatio notanda est, quæ respicit omnes initiatos Ordine Presbyteratus; eos scilicet obligatos esse inter cætera ferre perfectè omnium Sacramentorum formas; ut in casibus occurrentibus, in quibus Parochi non reperiantur, possint ipsi eadem Sacramenta Baptismi, Penitentia, ac Extremæ Unctionis ministrare. Ita tenent gravissimi Theologi apud Gobatum tradi. 8. n. 381. & 382. Hæc asserit fundatur in Concilio Tridentino, à quo sess. 23. de Ref. cap. 14. præcipitur, quòd illi tantum promovendantur ad Ordinem Presbyteratus, Qui ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur. Utinam nullus Sacerdos hoc Conciliare Decretum ignoraret; sed ter, & quater Utinam, nullus Antistes ipsum negligeret. Celebrantium incipientiam deplorat Biffus in Verb. Presbyteratus ordo n. 201. §. 8. pag. 309. sed magis dolendum de Episcopis, qui ignaros promovent ad hunc sublimem Presbyteratus gradum; vel sunt obligationis oblitii, vel ab Examinatoribus, quos adhibent, decepti. Immortalis gloriae, & laudis digni sunt Illustrissimus, ac Reverendissimus q. Georgius Cornelius, atque Eminentissimus Gregorius Cardinalis Barbadius, unus post alios Patavini Antistes, quibus mihi contigit per annos quadraginta in examine Ordinandorum assistere; nullum enim ad Ordines Sacros, ac præcipue ad Sacerdotium admittentem, qui præter morum probatissimam probitatem, perfectam Sacramentorum scientiam, censuram cognitionem, ac Decalogi intelligentiam non haberent.

DECISIO XXXV.

ARGUMENTUM.

Relatis decem cognominibus ad Episcopos spectantibus, eorumque mysticis significationibus adductis, ostenditur, Dignitatem, ac Jurisdictionem Episcopalem super Presbyteros esse de Jure Divino. Referuntur verba S. Hieronymi in cap. Olim, dist. 95. contrarium affirmantia; sed ea non esse sancti Hieronymi, sed hæreticorum demonstratur: ac esto fuerint ejusdem Sancti, erudit interpretationibus ita declarantur, ut non negent, Episcoporum majoritatem à Christo emanare. Tandem circa Quæsitum, Ubi, & quando Apostoli sint à Christo ordinati Episcopi? variæ SS. Patrum opiniones enarrantur.

SUMMARIUM.

1 Episcoporum nomina, seu cognomina undecim. 2 Annonè Presbiteri dicbantur Episcopi, & cur? L 2 3 Epi-